

Dünya Piyasalarındaki Son Gelişmeler Işığında Makro ve Reel Sektör Politikaları

Erol Taymaz

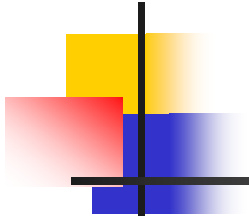
İktisat Bölümü

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

etaymaz@metu.edu.tr

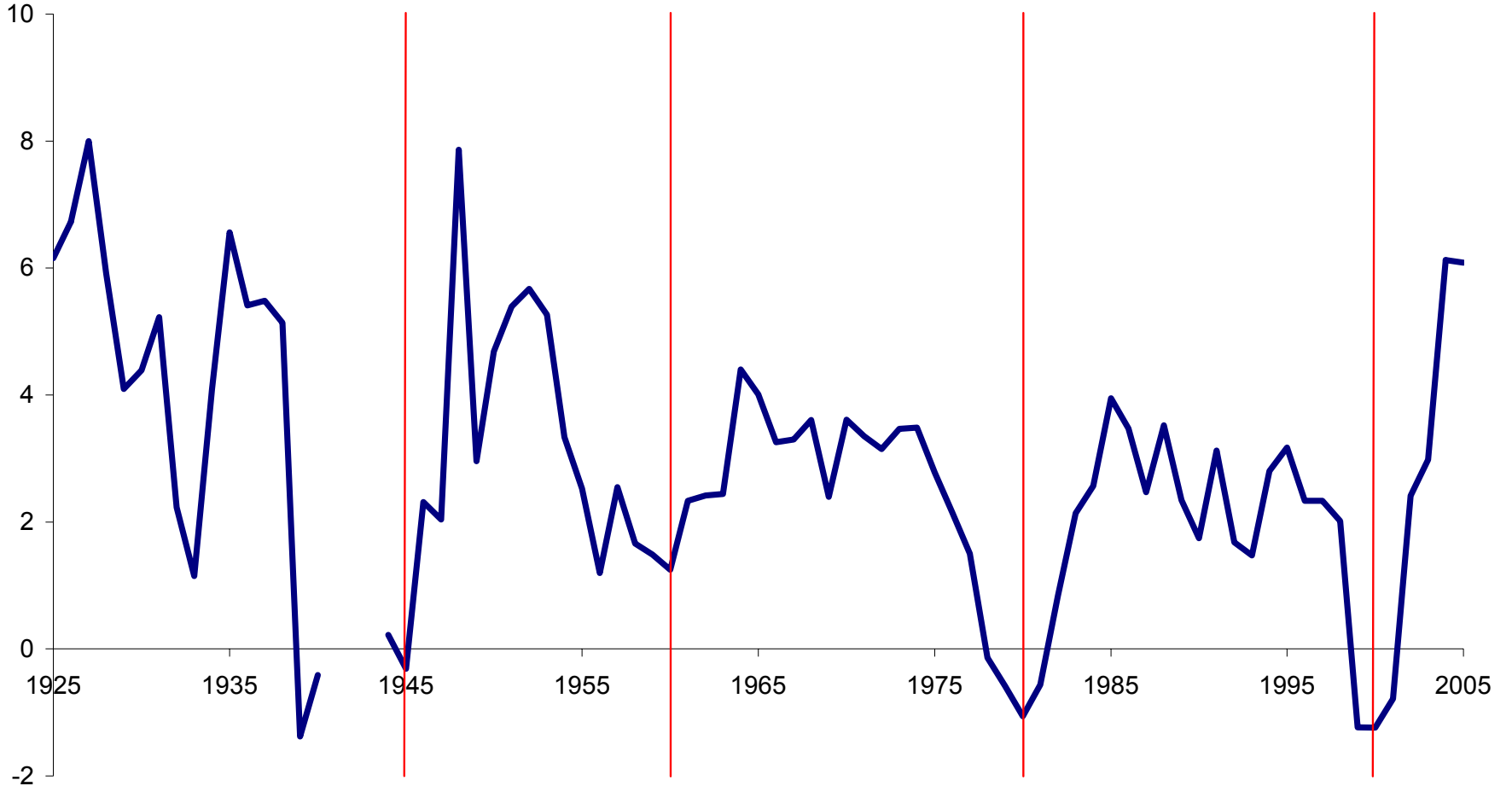
Tüsiad-Koç Üniversitesi Ekonomik Araştırma Forumu Konferansı

4 Ekim 2007, İstanbul

-
-
- **Dip dalga** (uzun dönemde ekonomik gelişme)
  - **Sorunlu alanlar**
  - **Politikalar**

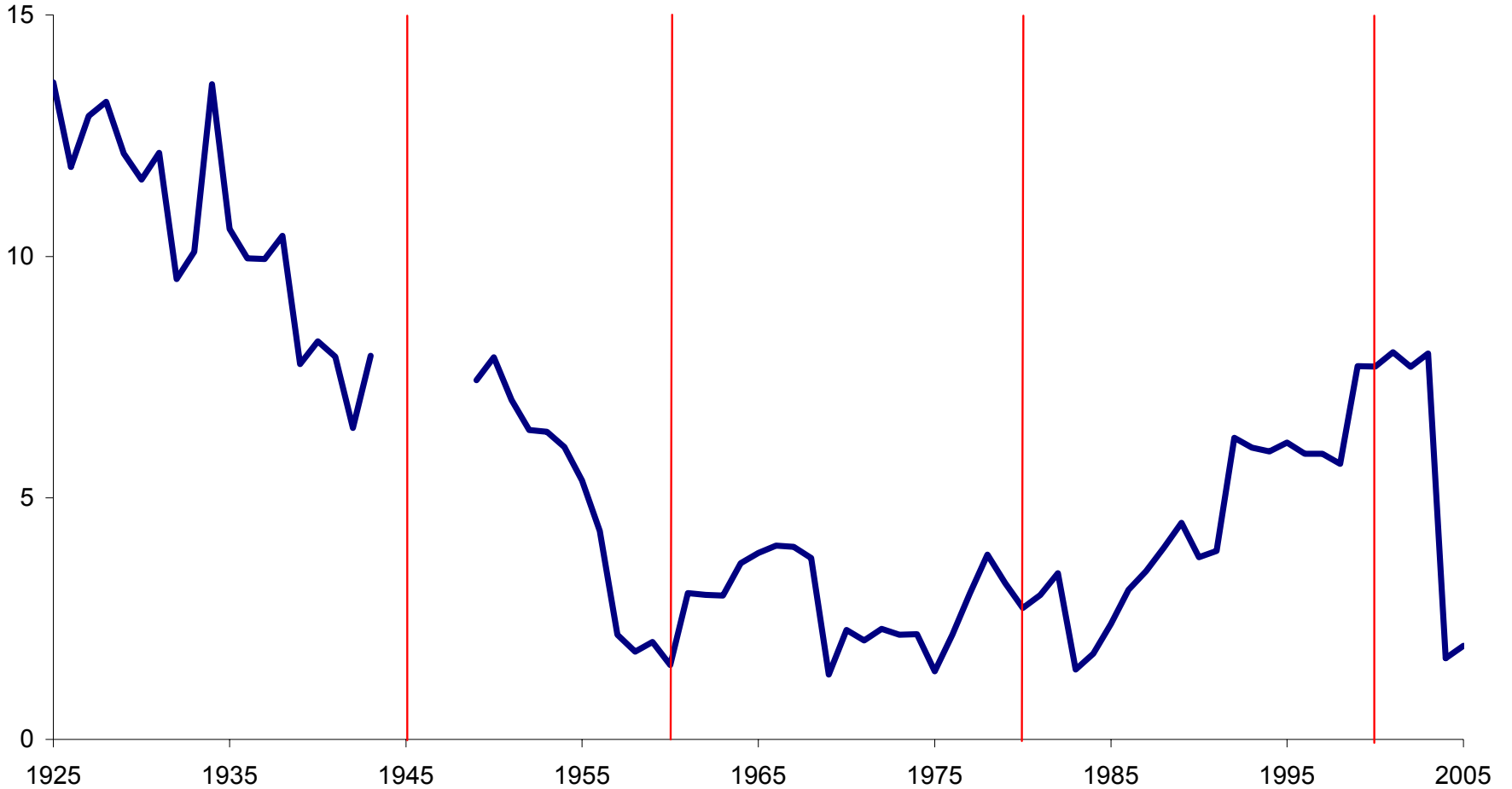
Dip Dalga: Büyüme

Kişi başına GSYHİ büyüme hızı (5-yıllık ortalama değerler)

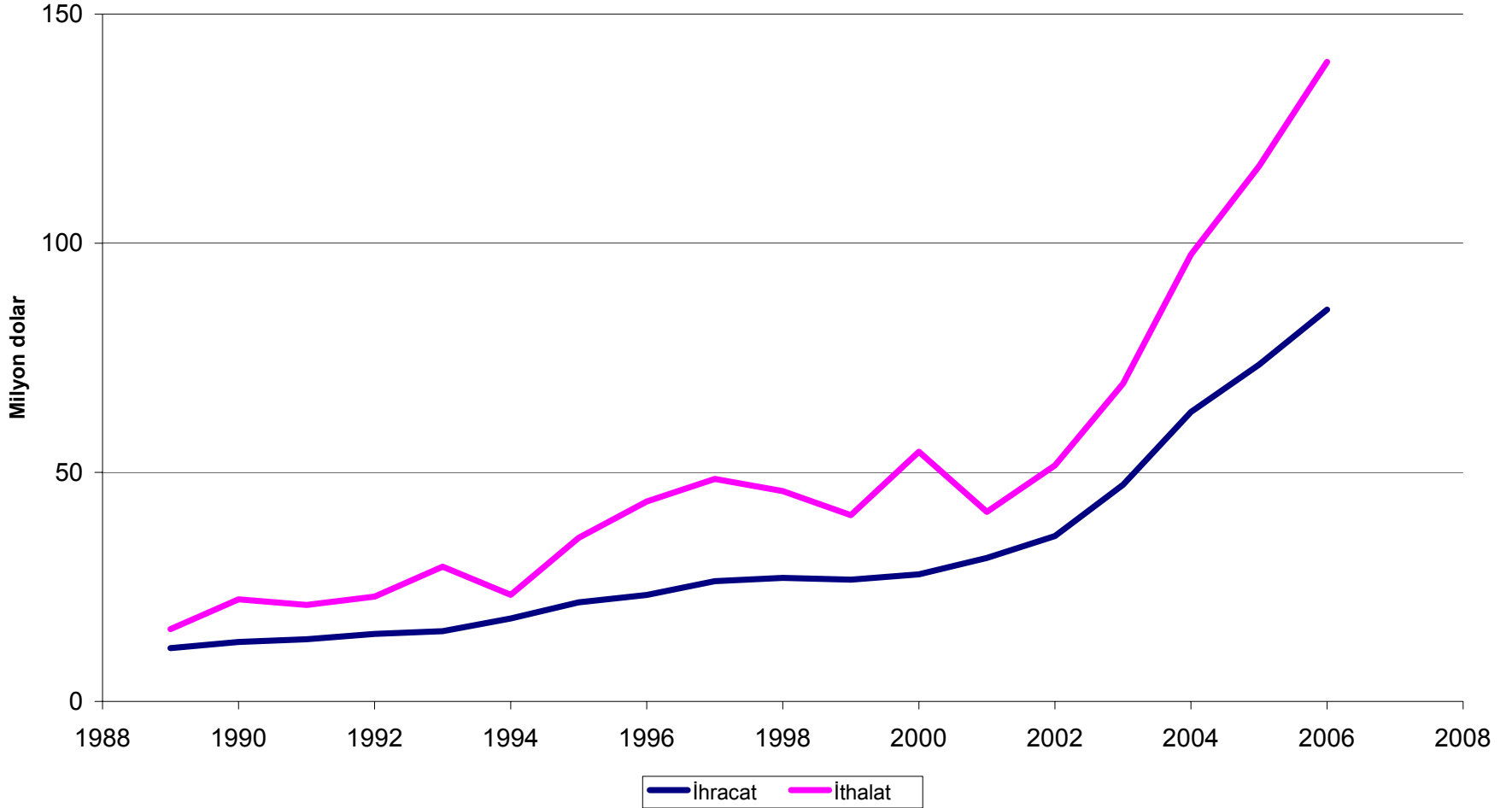
Dip Dalga: İstikrar

Büyüme hızında istikrarsızlık

Dip Dalga: Dış Ticaret

İthalat ve ihracat değeri

Sorunlu Alanlar

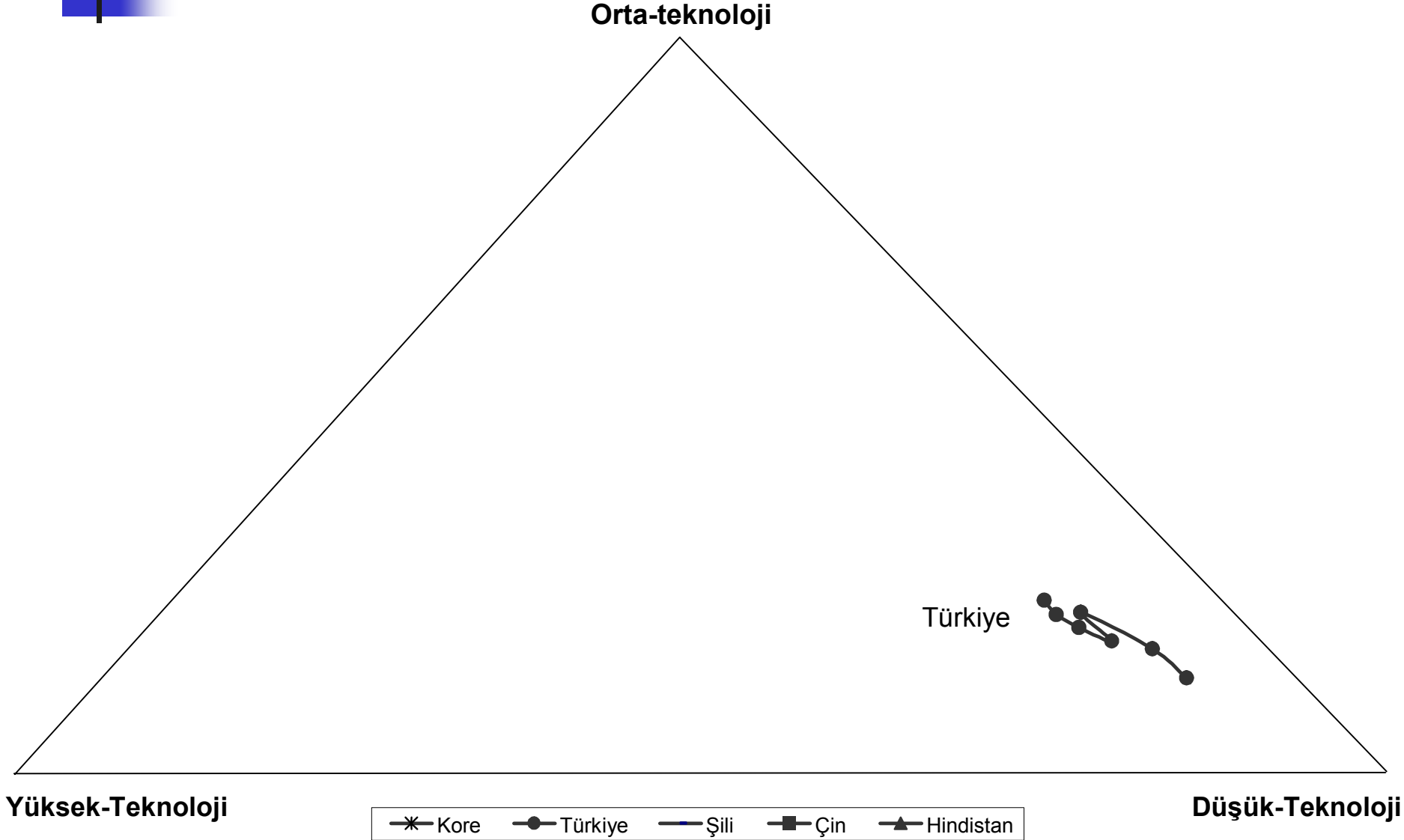
- **Sınai Yapı**

- Dış ticaretin yapısı

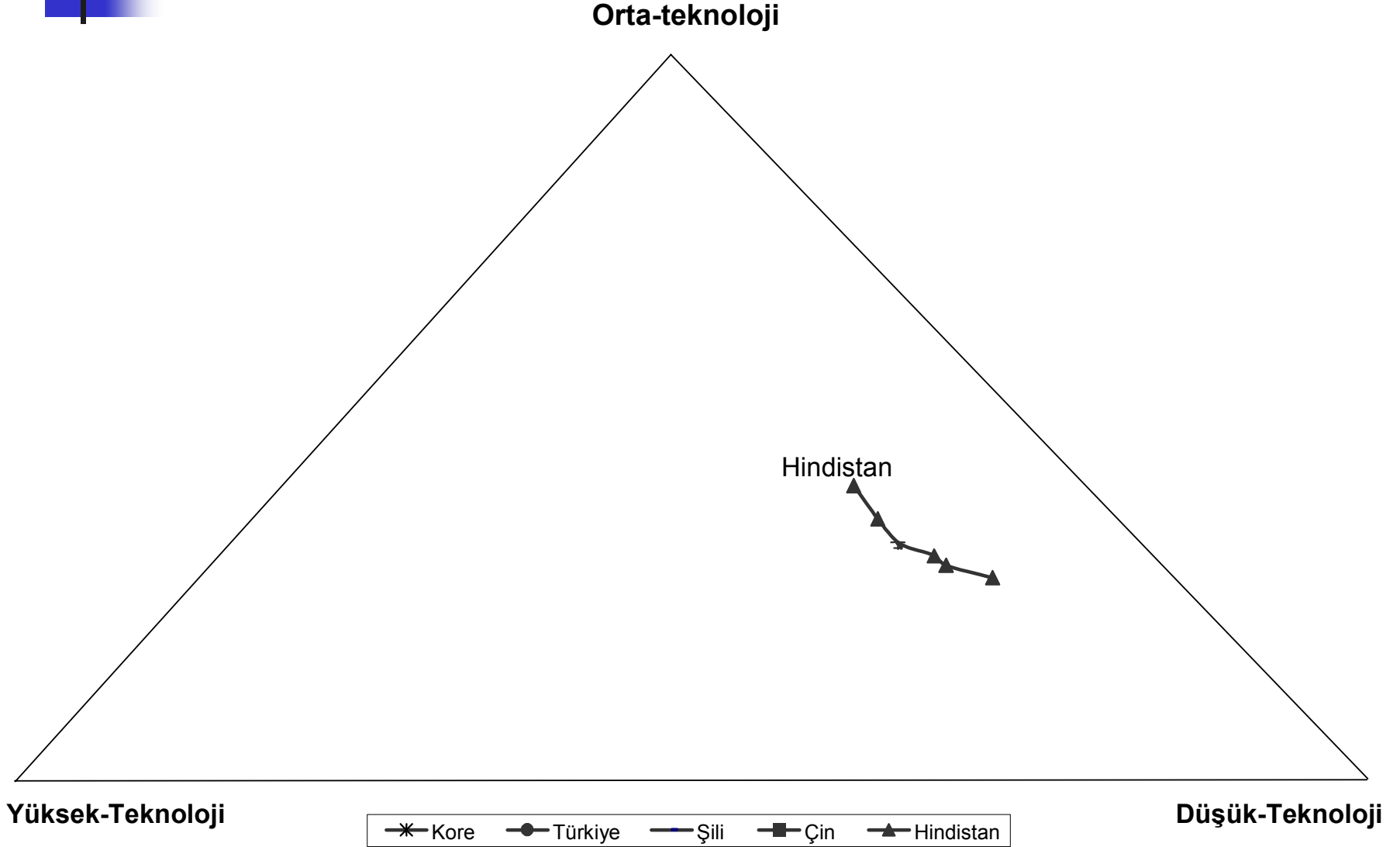
- **İstihdam**

- Ücretler

Sınai Yapı: Türkiye

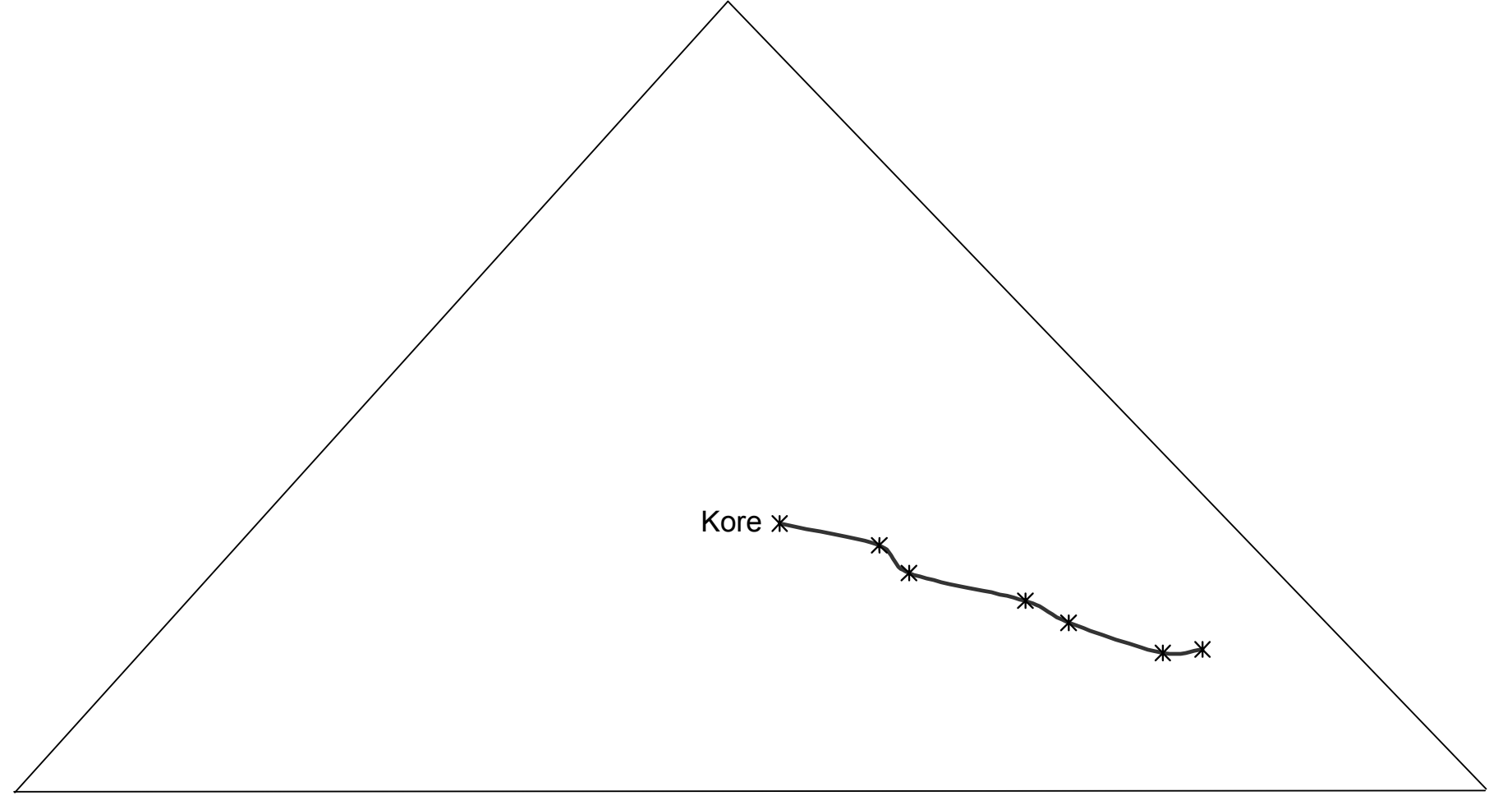
Sınai Yapı: Hindistan

Sınai Yapı: Güney Kore

Orta-teknoloji

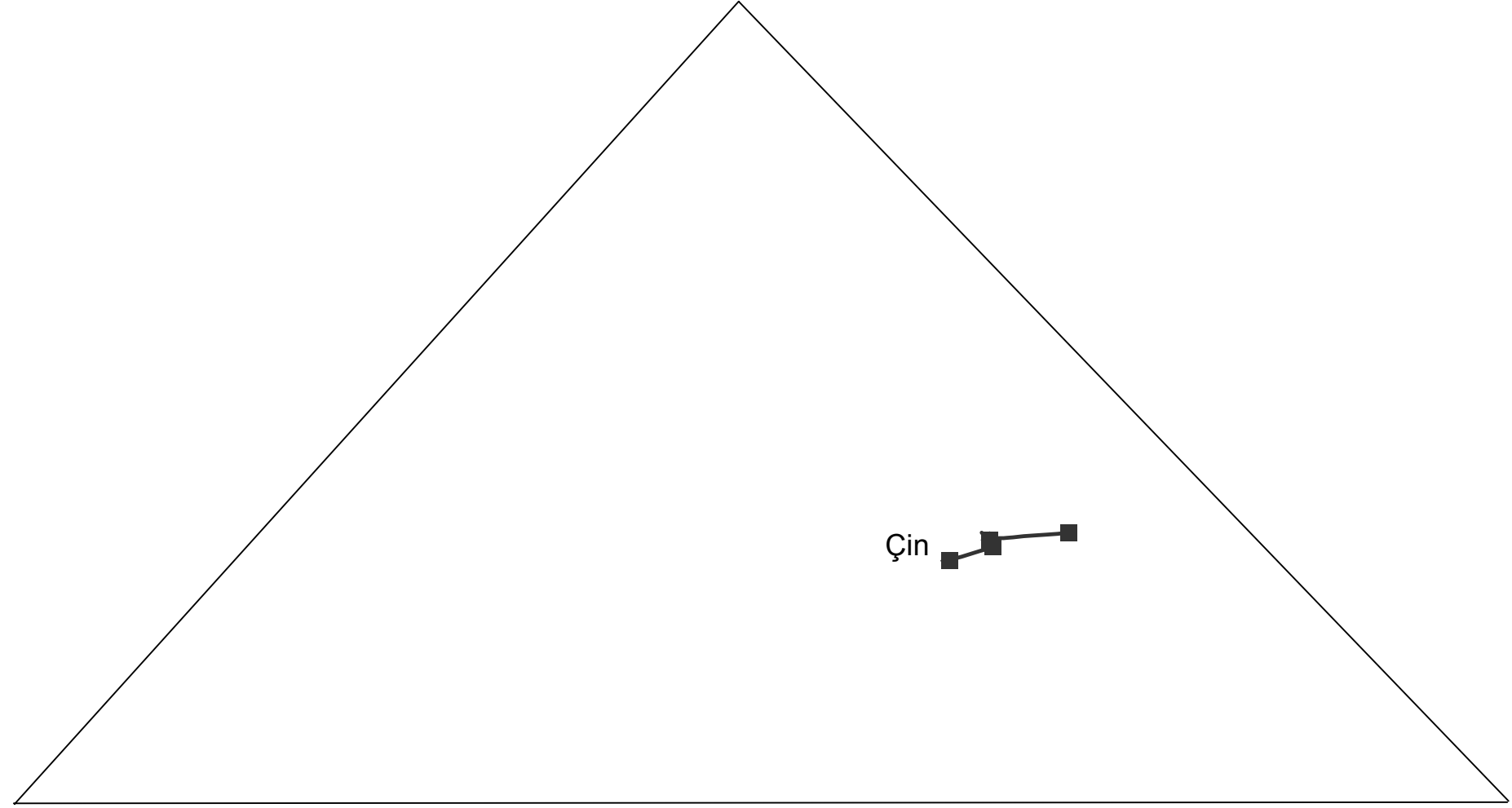
Yüksek-Teknoloji

Düşük-Teknoloji

* Kore ● Türkiye — Şili ■ Çin ▲ Hindistan

Sınai Yapı: Çin

Orta-teknoloji

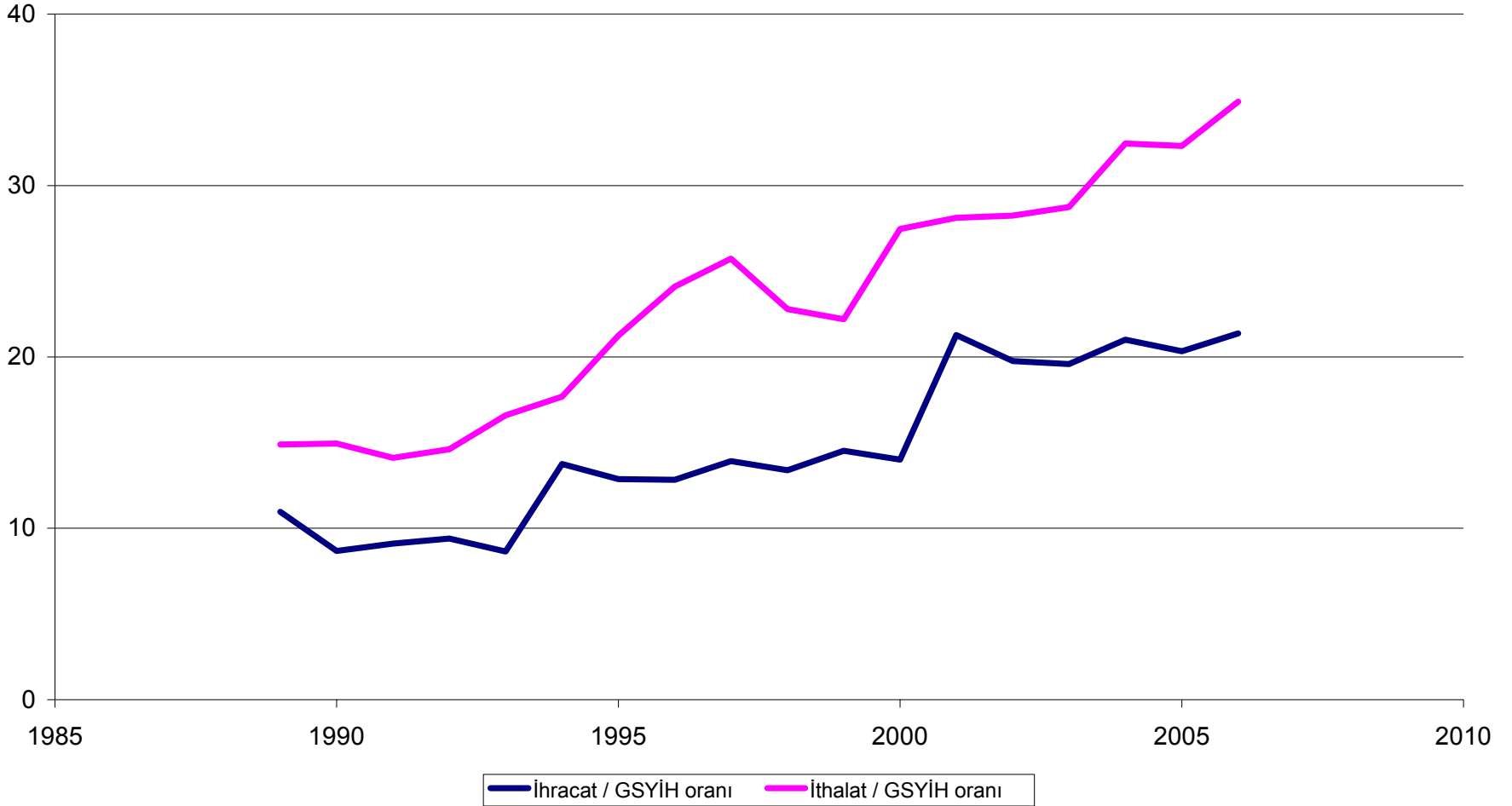
Yüksek-Teknoloji

Düşük-Teknoloji

—*— Kore —●— Türkiye —■— Çin —▲— Hindistan

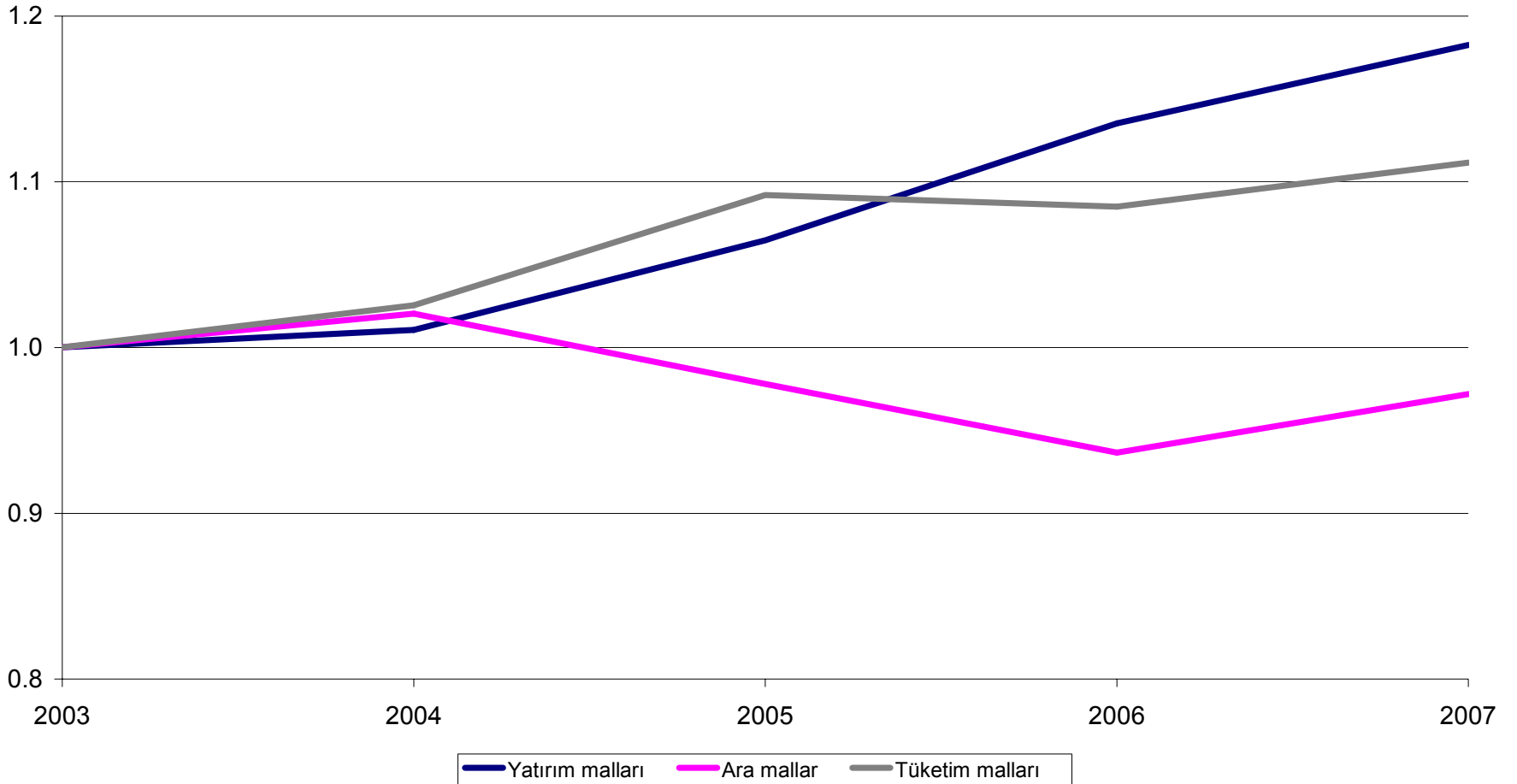
Dış Ticaret

Dış ticaretin GSYİH içindeki payı (%)

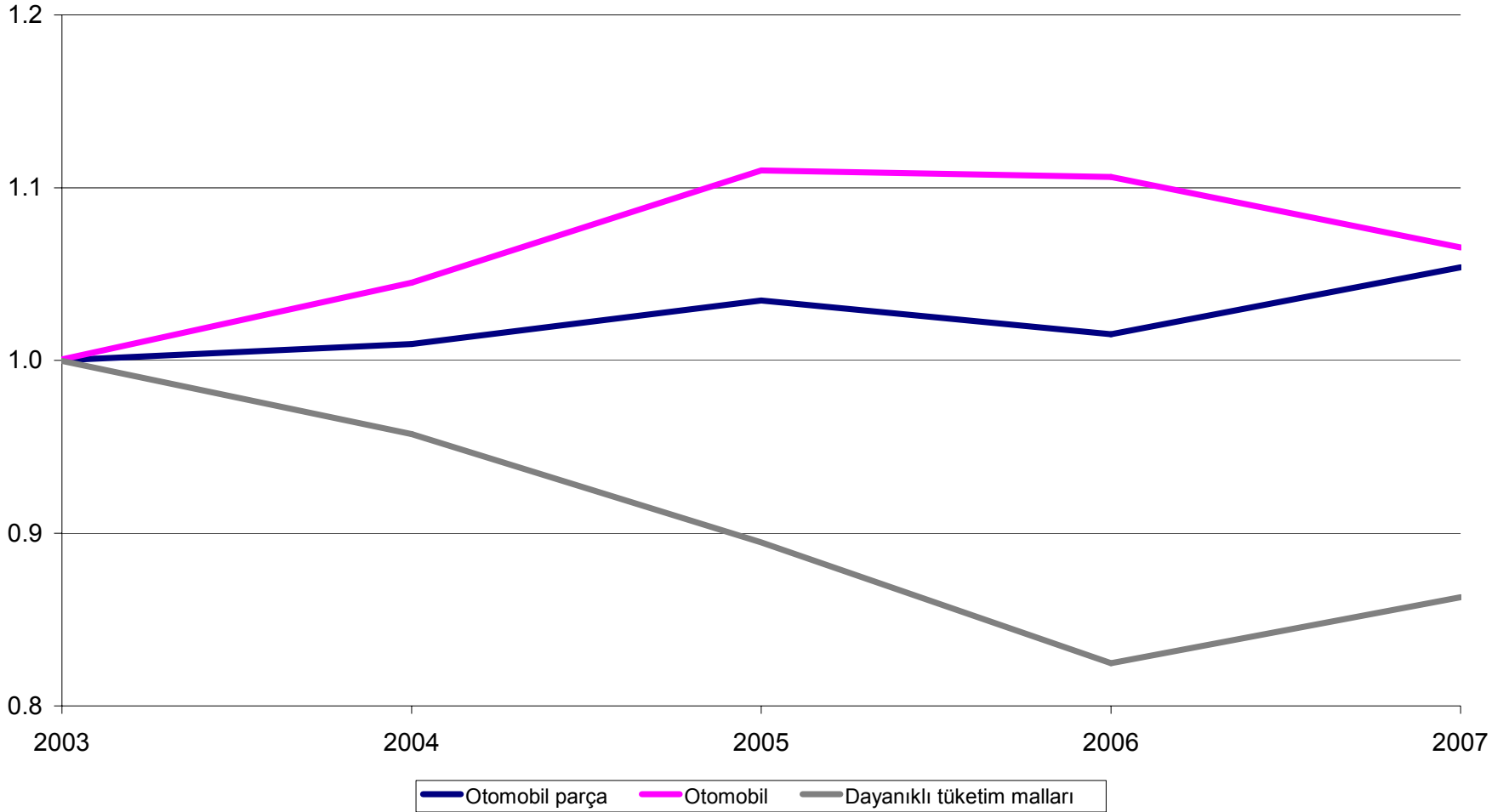
Dış Ticaret

Dış ticaret hadleri
(ihracat birim değeri / ithalat birim değeri)

Dış Ticaret

Seçilmiş ürünler için dış ticaret hadleri

İstihdam

- İstihdam oranı
- İşsizlik oranı ve bileşimi
- Ücretler

Politikalar

Pasif politikalar

Savunmacı, düşük girdi maliyeti temelinde rekabet:

Firma dışındaki etkenlere vurgu

- Geçici, kısa dönemli, uzun dönemde ters etkili, kısır döngü

Aktif politikalar

Stratejik, teknolojik yenilik ve insan sermayesini

Firma içi dönüşüme vurgu

- Sistemli ve sürekli, uzun dönemde belirleyici, büyüme döngüsü

Politikalar

Uzun dönemli sürdürülebilir büyüme için

- Sınai yapının dönüştürülmesi
- Üretkenliğin arttırılması
- Beşeri sermaye birikiminin sağlanması
- İstihdam-dostu büyümenin sağlanması

- Sanayi, teknoloji ve yenilik politikaları
- İşgücü piyasası politikaları

Politikalar

Sanayi, teknoloji ve yenilik politikaları

- AR-GE ve yenilik faaliyetlerine destek
- Sanayi kümeleri
- KOBİ'lere destek (finansmana erişim, teknolojik yayılma, üretim ve dağıtım ağları)

Politikalar

Öncelikler sorunu

- Hangi sektörler?
- Hangi teknolojiler?
- Hangi bölgeler?
- Hangi firmalar?
- Hangi destekler?

Politika ile aşılabilecek en önemli kısıtlar hangileri?

Politikalar

İşgücü politikaları

- Pasif işgücü politikaları

- İşgücü maliyeti üzerindeki yükler (kıdem tazminatı, SSK primleri)
  - İstihdam
  - Kayıtdışılık

Fakat...

- Emeklilik ve sağlık sigortası
- İstihdamda süreklilik sonucu beşeri sermayeye yatırım

Politikalar

Türkiye'de işverenlerin mezunlarda aradığı en önemli dört faktör

Üniversite mezunları

Bilgisayar becerileri (%42)

Askerliğini tamamlamış olması (%40)

Yabancı dil becerisi (%40)

Firmada uzun dönem çalışma isteği (%38)

Meslek Yüksekokulu mezunları

Askerliğini tamamlamış olması (%34)

Yabancı dil becerisi (%33)

Takım çalışmasına uyum (%37)

Firmada uzun dönem çalışma isteği (%31)

Meslek lisesi mezunları

Firmadaki çalışanlar tarafından referans olunması (%42)

Askerliğini tamamlamış olması (%41)

Firmada uzun dönem çalışma isteği (%39)

Takım çalışmasına uyum (%32)

Politikaları

İşgücü politikaları

- Aktif işgücü politikaları
  - Gelişen/geliştirilmek istenilen sektörlerin ihtiyaç duyduğu becerilerin geliştirilmesi, meslek standartlarının oluşturulması

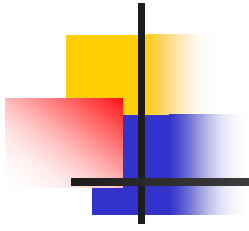
Gelecek

2006'da kişi başına GSYİH: **5500** dolar
2013'de **10000** dolar olması için
gerekli yıllık büyüme hızı:

%9

Zor ama olanaksız değil!

Teşekkürler...